

Bil Cyfraith yr UE a Ddargedwir (Dirymu a Diwygio) Papur briffio

Tachwedd 2022

Senedd Cymru yw'r corff sy'n cael ei ethol yn ddemocrataidd i gynrychioli buddiannau Cymru a'i phobl. Mae'r Senedd, fel y'i gelwir, yn deddfu ar gyfer Cymru, yn cytuno ar drethi yng Nghymru, ac yn dwyn Llywodraeth Cymru i gyfrif.

Gallwch weld copi electronig o'r ddogfen hon ar wefan y Senedd:
ymchwil.senedd.cymru

Gellir cael rhagor o gopïau o'r ddogfen hon mewn ffurfiau hygyrch, yn cynnwys Braille, print bras, fersiwn sain a chopïau caled gan:

Senedd Cymru
Tŷ Hywel
Bae Caerdydd
CF99 1SN

Ffôn: **0300 200 6472**

E-bost: **Sara.Moran2@senedd.cymru**

Twitter: **[@SeneddYmchwil](https://twitter.com/SeneddYmchwil)**

Ymchwil y Senedd: **ymchwil.senedd.cymru**

Tanysgrifiwch: **[Diweddariadau mewn amser real](#)** | **[Diweddariadau wythnosol a misol](#)**

© **Hawlfraint Comisiwn y Senedd Cymru 2022**

Ceir atgynhyrchu testun y ddogfen hon am ddim mewn unrhyw fformat neu gyfrwng cyn belled ag y caiff ei atgynhyrchu'n gywir ac na chaiff ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol na difriol. Rhaid cydnabod mai Comisiwn y Senedd Cymru sy'n berchen ar hawlfraint y deunydd a rhaid nodi teitl y ddogfen.

Bil Cyfraith yr UE a Ddargedwir (Dirymu a Diwygio) Papur briffio

Tachwedd 2022

Awdur:
Sara Moran

Bil Cyfraith yr UE a Ddargedwir (Dirymu a Diwygio)

yw cynllun Llywodraeth y DU ar gyfer y rhan fwyaf o gyfraith yr UE sy'n parhau yn ei lle ar ôl Brexit. Mae'r Bil hwn yn rhoi pwerau i Weinidogion y DU a Chymru gadw, diwygio neu ddileu cyfraith yr UE a ddargedwir cyn 31 Rhagfyr 2023, pan fydd yn dod i ben yn awtomatig.

Er mwyn lleihau'r tarfu ar ei hymadawiad â'r UE, newidiodd y DU gyfraith yr UE i gyfraith ddomestig a'i galw'n gyfraith yr UE a ddargedwir. Roedd cyfraith yr UE a ddargedwir yn golygu bod cyfreithiau cyn Brexit yn parhau i fod ar waith, gyda'r nod o osgoi bylchau mewn feysydd pwysig fel safonau cynhyrchion, lles anifeiliaid a chyfraith cyflogaeth. Bron dair blynedd yn ddiweddarach, mae cyfraith yr UE a ddargedwir yn parhau i fod ar waith ac mae gwahaniaeth barn am yr hyn y dylai'r DU ei wneud am y sefyllfa.

Bil Cyfraith yr UE a Ddargedwir (Dirymu a Diwygio) yw cynllun Llywodraeth y DU ar gyfer ymdrin â'r rhan fwyaf o gyfraith yr UE sy'n parhau yn ei lle yn y DU ar ôl Brexit. Mae'r Bil yn dechrau'r cloc yn tician o ran y gwaith o gadw, diwygio neu ddileu'r rhan fwyaf o gyfraith yr UE a ddargedwir cyn 31 Rhagfyr 2023, oni bai bod Gweinidogion y DU yn ei hystyngiadau hyd at 23 Mehefin 2026 - sef deng mlynedd ers y refferendwm Brexit. Mae rhai eithriadau ar gyfer Gogledd Iwerddon.

Bwriad y Bil hwn yw:

- dirwyn i ben y mwyafrif o gyfraith yr UE a ddargedwir fel ei bod yn dod i ben ar 31 Rhagfyr 2023;
- aillenwi cyfraith yr UE a ddargedwir sy'n weddill yn "gyfraith gymathedig";
- darparu mecanwaith ymestyn machlud hyd at 23 Mehefin 2026;
- rhoi pwerau i Weinidogion y DU a Gweinidogion Cymru ddiwygio, diddymu a disodli cyfraith yr UE a ddargedwir a chyfraith gymathedig yn haws;
- rhoi pwerau i Weinidogion adfer goruchafiaeth cyfraith yr UE a ddargedwir;
- darparu mwy o ddisgresiwn i lysoedd domestig ymadael â chyfraith achosion cyfraith yr UE a ddargedwir;
- diddymu'r Targed Effaith Busnes fel rhan o ddiwygiadau rheoleiddiol eraill.

Mewn atodiad i'r crynodeb hwn y mae rhestr ddilyniannol o ddarpariaethau ar gipolwg.

Cynnwys

1. Cyflwyniad	1
2. Diben y Bil	5
3. Sut i gadw cyfraith yr UE a ddargedwir	6
4. Sut i ddiwygio cyfraith yr UE a ddargedwir	8
5. Sut i ddileu cyfraith yr UE a ddargedwir.....	10
6. Newidiadau rheoleiddiol i leihau “beichiau”	12
7. O 1 Ionawr 2024 ymlaen.....	12
8. Rheolau ar gyfer gwneud rheoliadau	14
9. Cymalau ar gychwyn, rhychwant, ac ati	18
10. Atodiad: Darpariaethau’r Bil ar gipolwg	18

1. Cyflwyniad

Mae'r papur briffio hwn yn rhoi trosolwg o'r **Bil Cyfraith yr UE a Ddargedwir (Dirymu a Diwygio)**, gan ganolbwyntio ar y llwybrau sydd ar gael i Weinidogion Cymru gadw, diwygio a dileu cyfraith yr UE a ddargedwir.

Nodweddion pwysig y Bil

Mae'r Bil yn cynnwys nodweddion pwysig sy'n allweddol i'n dealltwriaeth ohono. Caiff y rhain eu hegluro yn yr adran hon o'n papur.

Nid yw union nifer cyfreithiau yr UE a ddargedwir yn hysbys

Mae'n anodd mesur cyfraith yr UE a ddargedwir. Mae Llywodraeth y DU yn amcangyfrif bod dros 2,400 o ddarnau o ddeddfwriaeth ar ei **dangosfwrdd cyfraith yr UE a ddargedwir**, ond nid yw hyn yn cynnwys cyfraith yr UE a ddargedwir a wnaed gan Weinidogion Cymru. Mae mesur agweddau eraill, fel egwyddorion cyffredinol yr UE a ddargedwir a chyfraith achosion yn gosod heriau pellach. Mae'r dangosfwrdd yn dangos amcangyfrif bod 570 o ddarnau o gyfraith yr UE a ddargedwir ar gyfraith yr amgylchedd, bwyd a materion gwledig, 318 ar fusnes, ynni a strategaeth ddiwydiannol, 137 ar iechyd a gofal cymdeithasol, 35 ar dechnoleg ddigidol, diwylliant, y cyfryngau a chwaraeon ac 16 ar addysg.

Ni wnaeth Llywodraeth y DU dderbyn **cais Llywodraeth Cymru** i'r dangosfwrdd nodi pa ddeddfwriaeth a ddargedwir ac sy'n ddatganoledig, a sut y gellid effeithio ar ddeddfwriaeth Cymru. Yn ddiweddar, dywedodd wrth y Senedd nad yw'n **bwriadu** asesu cyfraith yr UE a ddargedwir i ganfod hyn, a'i bod yn dibynnu ar Lywodraeth y DU ar gyfer y penderfyniad hwn.

Ceir pedwar math o gyfraith yr UE a ddargedwir

Mae **categoriau gwahanol** o gyfraith yr UE a ddargedwir sy'n adlewyrchu ei tharddiad yng nghyfraith yr UE. Dyma'r tri phrif gategori:

- 1. Deddfwriaeth ddomestig sy'n deillio o'r UE**, sef cyfraith ddomestig a oedd yn rhoi effaith i gyfraith yr UE yn y DU. Mae hyn yn cynnwys deddfwriaeth sylfaenol, fel Deddf Cydraddoldeb 2010, ac is-ddeddfwriaeth, fel rheoliadau bwyd;
- 2. Deddfwriaeth uniongyrchol yr UE a ddargedwir**, sef cyfraith yr UE a oedd yn gymwys yn awtomatig yn y DU fel Aelod-wladwriaeth, fel Rheoliadau a Phenderfyniadau'r UE;

3. Cyfreithiau eraill yr UE a ddargedwir, sy'n cwmpasu hawliau a rhwymedigaethau eraill yr UE.

Mae'r pwerau y mae'r Bil hwn yn eu rhoi i Weinidogion Cymru yn ymwneud ag is-ddeddfwriaeth yr UE a ddargedwir mewn meysydd datganoledig.

Mae'r Bil yn diffinio "is-ddeddfwriaeth yr UE a ddargedwir" fel:

- unrhyw gyfraith yr UE a ddargedwir nad yw'n ddeddfwriaeth sylfaenol; ac
- unrhyw gyfraith yr UE a ddargedwir sy'n ddeddfwriaeth sylfaenol, y mewnosodwyd ei thestun gan is-ddeddfwriaeth.

Mae'r Bil ar yr un pryd yn sefydlu system gymhleth ac yn dechrau'r cloc yn tician

Byddai'r Bil ar yr un pryd yn sefydlu system gymhleth sy'n gofyn am gamau gweithredu gan lywodraethau a deddfwrfeydd y DU a datganoledig, ac yn dechrau'r cloc yn tician i'r machlud awtomatig cyntaf ar 31 Rhagfyr 2023. Bydd is-ddeddfwriaeth sy'n deillio o'r UE a deddfwriaeth uniongyrchol yr UE a ddargedwir nad ydynt wedi'u cadw erbyn y dyddiad hwn yn cael eu dileu oni bai eu bod wedi'u hesemptio o'r machlud awtomatig.

Dywedodd Llywodraeth y DU y byddai'n adolygu cyfraith yr UE a ddargedwir ar y cyd â'r llywodraethau datganoledig yn y cyfnod cyn 31 Rhagfyr 2023.

Mae **Llywodraeth Cymru yn dweud** y byddai'r Bil:

yn ei gwneud yn ofynnol i bob un o lywodraethau'r DU ymgymryd â darn mawr o waith i adolygu miloedd o offerynnau statudol i bennu sut y dylid ymdrin â nhw o dan y Bil, neu fel arall bydd perygl y bydd yr offeryn yn cael ei dynnu o'r llyfr statud ar y dyddiad hwnnw.

Dywedodd bod hyn:

yn **tynnu llawer o sylw** oddi wrth faterion pwysicach y dylai'r llywodraeth fod yn canolbwyntio arnynt, fel yr argyfwng costau byw.

Mae **Cymdeithas Cyfraith Gyfansoddiadol y DU** wedi disgrifio'r broses o nodi a sifftio cyfraith yr UE a ddargedwir i benderfynu beth i'w wneud â hi o fewn amserlen y Bil fel 'tasg anferthol'. Mae'r **Gymdeithas Hansard** wedi dweud bod y dull gweithredu hwn yn ddiffygiol yn ei hanfod, a hynny mewn ffordd anghyfrifol, ac mae'r **Public Law Project** yn dweud bod hyn yn 'ymarfer biwrocraidaidd enfawr'.

Mewn meysydd datganoledig, mae'r Bil yn rhoi pwerau i Weinidogion y DU neu Cymru weithredu ar eu pen eu hunain neu ar y cyd

Mae'r Bil yn diffinio 'awdurdod cenedlaethol perthnasol' fel un sy'n cynnwys Gweinidogion y DU, Gweinidogion Cymru a Gweinidogion y DU yn gweithredu ar y cyd â Gweinidogion Cymru. Mae darpariaethau tebyg yn gymwys o ran y llywodraethau datganoledig yn yr Alban a Gogledd Iwerddon. Pan fydd gan Weinidogion Cymru a Gweinidogion y DU yr un pŵer i weithredu, gelwir y rhain yn 'bwerau cydredol'.

Gallai Gweinidogion y DU ddefnyddio pwerau cydredol y Bil, a hynny i weithredu ar eu pen eu hunain mewn meysydd datganoledig. Senedd y DU fyddai'n craffu ar y defnydd o'r pwerau hyn a byddai'n hepgor y Senedd a Llywodraeth Cymru.

Gallai Gweinidogion y DU a Chymru hefyd arfer y pŵer hwn ar y cyd, a hynny mewn un gyfres o reoliadau y mae'r ddwy ochr yn cytuno arni. Byddai hyn yn gofyn am brosesau cyfochrog yn Senedd y DU a Senedd Cymru.

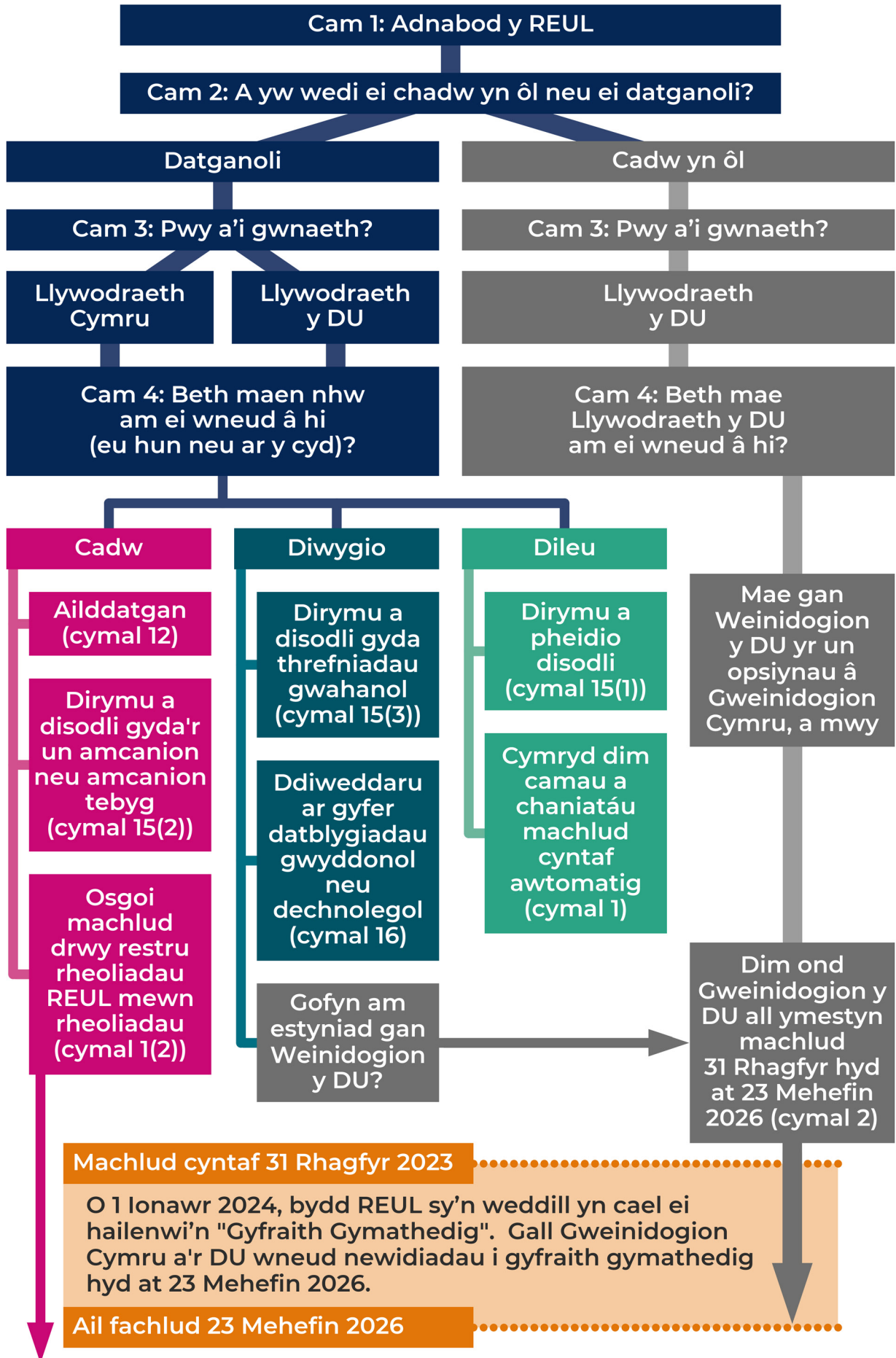
Mae gan Weinidogion Cymru hyd at 31 Rhagfyr 2023 i weithredu

Mae'r Bil yn rhoi llawer o lwybrau i Weinidogion Cymru gadw, diwygio neu ddileu cyfraith yr UE a ddargedwir erbyn 31 Rhagfyr 2023.

Mae pob opsiwn yn ei gwneud yn ofynnol i Lywodraeth Cymru nodi cyfraith yr UE a ddargedwir, penderfynu beth y mae am ei wneud a dewis pa lwybr i'w ddilyn o dan y Bil, oll gan benderfynu beth fydd effaith cynlluniau'r DU a'r llywodraethau datganoledig eraill ar yr hyn y mae am ei wneud.

Dim ond Gweinidogion y DU sy'n cael ymestyn machlud awtomatig cyfraith yr UE a ddargedwir ar 31 Rhagfyr 2023, a hynny hyd at 23 Mehefin 2026. Mae hyn yn golygu bod Llywodraeth Cymru yn dibynnu ar Lywodraeth y DU am estyniadau o dan y Bil. Fodd bynnag, mater datganoledig yw machlud cyfraith yr UE a ddargedwir, felly gallai'r Senedd basio Deddf sy'n cymryd cam cyfatebol.

Mae'r ffeithlun ar y dudalen nesaf yn dangos sut y gallai Gweinidogion Cymru neu'r DU fynd ati o dan y Bil i gadw, diwygio neu ddileu cyfraith yr UE a ddargedwir.

Effeithiau ehangach?

Os caiff ei basio fel y'i cyflwynwyd, gallai'r Bil effeithio ar nifer o faterion ehangach. Mae'r rhain yn cynnwys:

- Anghydfodau posibl rhwng llywodraethau Cymru a'r DU ynghylch yr hyn sydd wedi'i gadw/ei ddatganoli;
- Er mwyn sicrhau bod y DU yn cydymffurfio â'i rhwymedigaethau rhyngwladol, mae **Llywodraeth y DU wedi ymrwymo** i gymryd camau i gadw sylwedd ac effeithiau cyfreithiol cyfraith yr UE a ddargedwir;
- Sicrhau nad yw safonau'n disgyn islaw lefelau cyn Brexit er mwyn osgoi mesurau dros dro mewn ymateb gan yr UE, fel rhan o'r ymrwymiad dim atchwelyd o ran **tegwch yn y farchnad rhwng y DU a'r UE**;
- **Uchelgais Llywodraeth Cymru** yw gwella safonau cyn Brexit, lle bo modd;
- **Alinio ac ymwahanu** rheoleiddiol o fewn y DU a rhwng y DU a'r UE;
- Gweithrediad **Deddf y Farchnad Fewnol 2020**; a
- Newidiadau posibl ym meysydd y **fframweithiau cyffredin**.

2. Diben y Bil

Mae'r Bil yn datgan ei ddiben fel a ganlyn:

Dirymu cyfraith benodol yr UE a ddargedwir; i wneud darpariaeth sy'n ymwneud â dehongli cyfraith yr UE a ddargedwir a'i pherthynas â chyfraith arall; i wneud darpariaeth ynghylch pwerau i addasu cyfraith yr UE a ddargedwir; i alluogi ailddatgan, disodli neu ddiweddarau rhai o gyfreithiau'r UE a ddargedwir; galluogi diweddarau ailddatganiadau a darpariaeth amnewid; i ddileu'r targed effaith busnes; ac at ddibenion cysylltiedig.

Mae **Nodiadau Esboniadol** y Bil yn cadarnhau y bydd y Bil yn rhoi effaith i'r polisiau a nodir yn yr **adroddiad 'Benefits of Brexit'**, a gyhoeddwyd ym mis Ionawr 2022.

3. Sut i gadw cyfraith yr UE a ddargedwir

Mae'r Bil fel y'i cyflwynwyd yn darparu tri llwybr i Weinidogion Cymru ar gyfer cadw cyfraith yr UE a ddargedwir, sydd wedi'u crynhoi yn yr adran hon.

Llwybr 1: Osgoi'r machlud awtomatig ar 31 Rhagfyr 2023 a 23 Mehefin 2026 drwy restru rhai mathau o gyfraith yr UE a ddargedwir mewn rheoliadau

Mae Cymal 1 yn gosod machlud ar gyfer is-ddeddfwriaeth sy'n deillio o'r UE a deddfwriaeth uniongyrchol yr UE a ddargedwir ar 31 Rhagfyr 2023 oni bai bod Gweinidogion yn eu cadw. Mae cymal 1(2) yn darparu opsiwn i'r machlud hwn a rhai yn y dyfodol os yw cyfraith yr UE a ddargedwir wedi'i phennu mewn rheoliadau newydd a wneir gan Weinidogion y DU, Gweinidogion Cymru neu'r ddau'n gweithredu ar y cyd.

Mae hyn yn golygu y gallai Gweinidogion Cymru arbed peth cyfraith yr UE a ddargedwir en bloc, a hynny drwy wneud un set o reoliadau yn rhestru cannoedd o ddarnau o gyfraith yr UE a ddargedwir datganoledig y mae'n dymuno'u hachub. Byddai'r un set hon o reoliadau yn ddarostyngedig i'r weithdrefn negyddol, gan roi 40 diwrnod i'r Senedd wrthwynebu iddi a'i dirymu.

Mae **Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad** yn y Senedd yn trafod pob offeryn negyddol. Er bod y Senedd gyfan yn pleidleisio ynghylch dirymu offeryn statudol negyddol, Aelodau unigol sy'n gyfrifol am gyflwyno cynnig i ddirymu.

Llwybr 2: Ailddatgan cyfraith yr UE a ddargedwir

Mae cymal 12 yn rhoi pwerau i Weinidogion y DU neu Weinidogion Cymru, sy'n gweithredu ar eu pen eu hunain neu ar y cyd, ailddatgan unrhyw is-ddeddfwriaeth yr UE a ddargedwir cyn diwedd 2023.

Os caiff cyfraith yr UE a ddargedwir ei ailddatgan, ni fydd bellach yn cyfrif fel cyfraith yr UE a ddargedwir ac felly ni fydd yn awtomatig yn denu egwyddorion cyfraith yr UE fel goruchafiaeth, amddiffyniad o hawliau sylfaenol a chydreddoldeb. Fodd bynnag, gall y gyfraith a ailddatganir greu effaith gyfatebol, os yw Gweinidogion y DU neu Weinidogion Cymru yn ystyried ei bod yn briodol, sy'n golygu bod modd atgynhyrchu'r un canlyniad polisi.

Mae cymal 13 yn dyblygu cymal 12 fel y gall un o Weinidogion y DU neu Gymru sy'n gweithredu ar ei ben ei hun neu ar y cyd ailddatgan is-ddeddfwriaeth gymathedig neu atgynhyrchu hawliau, pwerau, rhwymedigaethau'r UE a ddargedwir ac ati sydd wedi'u machlud cyn 23 Mehefin 2026.

O 1 Ionawr 2024, bydd holl gyfraith yr UE a ddargedwir sydd wedi goroesi yn cael ei ailenwi'n "gyfraith gymathedig" o dan gymal 6 o'r Bil, a drafodir ymhellach isod. Mae'r Bil yn rhoi pwerau i Weinidogion wneud newidiadau i gyfraith gymathedig hyd at 23 Mehefin 2026.

Mae cymal 14 yn rhoi arweiniad cyffredinol mewn perthynas â chymalau 12 ac 13.

Er enghraifft, gall ailddatganiad:

- ddefnyddio geiriau neu gysyniadau sy'n wahanol i'r rhai a ddefnyddir yn y gyfraith sy'n cael ei hailddatgan;
- gwneud unrhyw newid y mae'r awdurdod cenedlaethol perthnasol yn ei ystyried yn briodol i ddatrys amwysedd, cael gwared ar amheuon neu anghysondebau, gwella eglurder neu hygyrchedd y gyfraith; a
- gall rheoliadau o dan gymalau 12 neu 13 wneud darpariaeth ynghylch y berthynas rhwng yr ailddatganiad a deddfwriaeth arall.

Llwybr 3: Diddymu a disodli cyfraith yr UE a ddargedwir gyda'r un trefniadau

Mae cymal 15 yn bŵer eang sy'n caniatáu i Weinidogion y DU neu Gymru sy'n gweithredu ar eu pen eu hunain neu ar y cyd ddirymu is-ddeddfwriaeth yr UE a ddargedwir a rhoi'r un amcanion neu rai tebyg yn ei lle. Mae hefyd yn caniatáu iddynt ddirymu heb ei disodli, neu roi trefniadau amgen yn ei lle cyn 23 Mehefin 2026.

Mae cymal 15(2) yn caniatáu i Weinidogion ddirymu a disodli cyfraith yr UE a ddargedwir gyda'r un amcanion neu rai tebyg. Wrth wneud hynny, mae ganddynt y dewis, ymhlith pethau eraill, i roi swyddogaethau i unrhyw bersonau, creu troseddau, gosod cosbau ariannol a darparu ar gyfer codi ffioedd. Ni allai'r Gweinidogion osod trethi na sefydlu awdurdodau cyhoeddus.

‘Baich rheoleiddiol’

Wrth ddirymu neu ddisodli is-ddeddfwriaeth yr UE a ddargedwir, ni chaiff Gweinidogion gynyddu baich rheoleiddio, gan gynnwys costau ariannol, rhwystrau masnach neu anghyfleustra gweinyddol. Cwestiwn allweddol fydd a yw hyn yn cyflwyno uchafswm rheoleiddiol i Lywodraeth Cymru, sydd wedi datgan ei bod eisiau **gwella safonau cyn Brexit**, lle bo'n bosibl.

4. Sut i ddiwygio cyfraith yr UE a ddargedwir

Mae'r Bil fel y'i cyflwynwyd yn darparu tri llwybr i Weinidogion Cymru ddiwygio cyfraith yr UE a ddargedwir, sydd wedi'u crynhoi yn yr adran hon.

Llwybr 1: Dirymu cyfraith yr UE a ddargedwir a'i disodli gyda threfniadau amgen

Mae cymal 15 yn bŵer eang sy'n caniatáu i Weinidogion y DU neu Gymru, sy'n gweithredu ar eu pen eu hunain neu ar y cyd, ddirymu is-ddeddfwriaeth yr UE a ddargedwir a'i disodli â threfniadau amgen. Mae hefyd yn caniatáu iddynt ddirymu heb ei disodli, neu ei disodli â'r un amcanion neu rai tebyg cyn 23 Mehefin 2026.

Mae cymal 15(3) yn caniatáu i Weinidogion ddirymu cyfraith yr UE a ddargedwir a'i disodli â threfniadau amgen. Wrth wneud hynny, mae gan Weinidogion y dewis, ymhlith pethau eraill, i roi swyddogaethau i unrhyw bersonau, creu troseddau, gosod cosbau ariannol a darparu ar gyfer codi ffioedd. Ni chânt bennu trethi na sefydlu awdurdodau cyhoeddus.

‘Baich rheoleiddiol’

Wrth ddirymu neu ddisodli is-ddeddfwriaeth yr UE a ddargedwir, ni chaiff Gweinidogion gynyddu baich rheoleiddio, gan gynnwys costau ariannol, rhwystrau masnach neu anghyfleustra gweinyddol.

Llwybr 2: Diweddarau technoleg wyddonol

Mae cymal 16 yn caniatáu i Weinidogion y DU neu Weinidogion Cymru, gan weithredu ar eu pen eu hunain neu ar y cyd, addasu is-ddeddfwriaeth yr UE a ddargedwir ac is-ddeddfwriaeth gymathedig, ystyried newidiadau technolegol neu ddatblygiadau mewn dealltwriaeth wyddonol.

Gellir defnyddio'r pŵer hwn tan 31 Rhagfyr 2023 i addasu is-ddeddfwriaeth yr UE a ddargedwir, ac wedi hynny i addasu is-ddeddfwriaeth gymathedig.

Llwybr 3: Gofyn i Weinidogion y DU am estyniad machlud hyd at 23 Mehefin 2026

Mae cymal 2 yn darparu'r pŵer i ymestyn y machlud awtomatig cyntaf o 31 Rhagfyr 2023 hyd at 23 Mehefin 2026 i Weinidogion y DU yn unig. Fe wnaeth Llywodraeth y DU ddweud yn wreiddiol y gellid defnyddio hyn i roi gwelliannau mwy cymhleth ar waith.

Nid yw **Nodiadau Esboniadol** y Bil yn cyfeirio at gynyddu'r amser a ganiateir ar gyfer gwelliannau mwy cymhleth. Maent yn datgan y gellid defnyddio cymal 2 lle:

mae diffyg amser seneddol, neu ffactorau allanol, yn rhwystro cynnydd tuag at ddiwygio cyfraith yr UE a ddargedwir cyn machlud 2023.

Gallai Llywodraeth Cymru ofyn i Weinidogion y DU ymestyn y machlud ar gyfer cyfraith ddatganoledig yr UE a ddargedwir, neu ar gyfer offerynnau unigol penodedig.

Newidiadau gweithdrefnol i ddiwygio cyfraith yr UE a ddargedwir

Mae cymal 10 yn addasu'r gweithdrefnau sy'n gymwys wrth ddiwygio cyfraith yr UE a ddargedwir.

Mae cymal 10 (ac Atodlen 1) yn darparu y bydd dau gategori o gyfraith yr UE a ddargedwir (sef prif ddeddfwriaeth uniongyrchol yr UE a ddargedwir a hawliau uniongyrchol effeithiol ac ati a gadwyd o dan adran 4 Deddf Ymadael â'r UE 2018) yn cael eu hisraddio i statws is-ddeddfwriaeth ddomestig.

O ganlyniad, bydd y categorïau hynny o gyfraith yr UE a ddargedwir yn dod yn haws i'w diwygio. Yn gyffredinol, bydd rheoliadau sy'n diwygio'r categorïau hynny o gyfraith yr UE a ddargedwir yn dilyn y weithdrefn negyddol yn hytrach na'r weithdrefn gadarnhaol. Bydd hyn yn gymwys i reoliadau diwygio, pa un bynnag o'r pedair llywodraeth sy'n eu gwneud.

Mae Atodlen 1 yn gwneud diwygiadau canlyniadol i gymal 10. Gwneir diwygiadau i weithdrefn seneddol mewn deddfwriaeth arall, gan gynnwys meysydd datganoledig, fel y diwygiadau i **Ddeddf Cymwysterau Proffesiynol 2022**.

Mae cymal 11 yn diwygio Deddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018 mewn perthynas â gofynion gweithdrefnol ar gyfer offerynnau statudol.

Mae'r cymal hwn yn dileu mesurau diogelu ar ôl ymadael a roddwyd ar waith i Weinidogion y DU eu defnyddio o'u pwerau i addasu neu ddirymu rheoliadau a wnaed o dan adran 2(2) o Ddeddf y Cymunedau Ewropeaidd 1972. Roedd y mesurau diogelu ar ffurf gwaith craffu ychwanegol gan Senedd y DU; er enghraifft, roedd yn rhaid i Weinidogion y DU wneud datganiadau penodol ynghylch effaith y diwygiad neu'r dirymiad.

5. Sut i ddileu cyfraith yr UE a ddargedwir

Mae'r Bil yn darparu dau lwybr i Weinidogion Cymru ddileu cyfraith yr UE a ddargedwir, sydd wedi'u crynhoi yn yr adran hon.

Llwybr 1: Gwneud dim a chaniatáu machlud awtomatig ar 31 Rhagfyr 2023

Mae cymal 1 yn gosod machlud ar gyfer is-ddeddfwriaeth sy'n deillio o'r UE a deddfwriaeth uniongyrchol yr UE a ddargedwir ar ddiwedd 2023 oni bai bod Gweinidogion yn eu cadw.

Mae cymal 1(2) yn darparu opsiwn i osgoi'r machlud hwn a rhai yn y dyfodol os yw cyfraith yr UE a ddargedwir wedi'i phennu mewn rheoliadau a wneir gan Weinidogion y DU, Gweinidogion Cymru neu'r ddau'n gweithredu ar y cyd.

Bydd cymal 3 yn gosod machlud ar gyfer hawliau, pwerau, rhwymedigaethau ac ati sy'n deillio o'r UE.

Mae'r rhain yn gymwys yn rhinwedd adran 4 o Ddeddf yr Undeb Ewropeaidd (Ymadael) 2018. Bydd cymal 3 yn gosod machlud awtomatig ar gyfer adran 4, ac unrhyw beth sydd wedi'i ddargadw yn rhinwedd hynny. Ni fydd hawliau ac ati sy'n deillio o'r UE sy'n cael eu cadw o dan adran 4 bellach yn cael eu cydnabod nac ar gael mewn cyfraith ddomestig, ac yn unol â hynny, ni fydd modd eu gorfodi, eu caniatáu na'u dilyn. Fel y mae **Llyfrgell Ty'r Cyffredin** yn ei esbonio, roedd rhai hawliau o'r fath o cytuniadau'r UE eisoes wedi'u datgymhwyso mewn rhai achosion penodol, fel y rhyddid i symud.

Bydd y Bil yn gosod machlud ar gyfer pob hawl o'r fath yn gyfan gwbl ac ni fydd yr estyniad machlud yn gymwys. Fodd bynnag, mae modd dyblygu eu heffeithiau o

hyd drwy ddefnyddio pwerau ailddatgan o dan gymalau 12 a 13.

Mae cymal 4 yn diddymu goruchafiaeth cyfraith yr UE ar ddiwedd 2023 ac yn cyflwyno hierarchaeth newydd mewn cyfraith ddomestig.

Mae'r Bil yn gwneud newidiadau fel bod cyfraith uniongyrchol yr UE a ddargedwir yn cael statws is yn y gyfraith na deddfwriaeth ddomestig, sy'n golygu bod cyfraith uniongyrchol yr UE a ddargedwir i'w darllen a'i rhoi ar waith mewn ffordd sy'n gydnaws â deddfwriaeth ddomestig (yn amodol ar rai rheolau penodol sy'n gymwys i deddfwriaeth diogelu data).

Er gwaethaf diddymu'r egwyddor o oruchafiaeth, mae cymal 4 yn rhoi pŵer i Weinidogion (drwy gymal 8) ailgyflwyno'r egwyddor, fel bod deddfwriaeth ddomestig benodol i'w darllen a'i rhoi ar waith mewn modd sy'n gydnaws â cyfraith benodol uniongyrchol yr UE a ddargedwir. Mae modd defnyddio pwerau cymal 8 tan 23 Mehefin 2026.

Mae cymal 5 yn diddymu egwyddorion cyffredinol cyfraith yr UE ar ddiwedd 2023.

Mae'r rhain yn cynnwys sicrwydd cyfreithiol, triniaeth gyfartal, cymesuredd, parch at hawliau sylfaenol a'r egwyddor ragofalus.

Llwybr 2: Dirymu cyfraith yr UE a ddargedwir heb ei disodli

Mae cymal 15 yn bŵer eang sy'n caniatáu i Weinidogion y DU neu Gymru, sy'n gweithredu ar eu pen eu hunain neu ar y cyd, ddirymu is-ddeddfwriaeth yr UE heb ei disodli. Mae hefyd yn caniatáu iddynt ei dirymu a'i disodli â'r un amcanion neu rai tebyg, neu ei disodi â threfniadau amgen cyn 23 Mehefin 2026.

Mae cymal 15(1) yn caniatáu dirymu cyfraith yr UE a ddargedwir heb ei disodli.

6. Newidiadau rheoleiddiol i leihau “beichiau”

Mae cymal 17 yn diwygio deddfwriaeth sy’n caniatáu i Weinidogion y DU ‘ddileu a lleihau beichiau’.

Mae Deddf Diwygio Deddfwriaethol a Rheoleiddiol 2006 wedi’i diwygio i gynnwys unrhyw ddeddfwriaeth uniongyrchol yr UE a ddargedwir. Diben y Ddeddf yw dileu neu leihau unrhyw faich, neu’r beichiau cyffredinol, sy’n deillio’n uniongyrchol neu’n anuniongyrchol i unrhyw berson o unrhyw ddeddfwriaeth.

Mae ‘baich’, fel y mae’r Bil yn ei ddiffinio, yn golygu unrhyw un o’r canlynol:

(a) cost ariannol; (b) anghyfleustra gweinyddol; (c) rhwystr i effeithlonrwydd, cynhyrchiant neu broffidioldeb; neu (d) cosb, troseddol neu fel arall, sy’n effeithio ar gyflawni unrhyw weithgaredd cyfreithlon.

Mae cymal 18 yn diddymu’r Targed Effaith Busnes fel rhan o ddiwygiadau rheoleiddiol eraill.

Mae’r Targed Effaith Busnes yn ymwneud â’r **effaith economaidd ar fusnes gofynion rheoleiddiol** sy’n cael eu cyflwyno neu sy’n dod i ben yn ystod senedd. Nid yw’r Targed Effaith Busnes yn gymwys i ddarpariaethau rheoleiddiol mewn meysydd datganoledig.

7. O 1 Ionawr 2024 ymlaen

Bydd cyfraith yr UE a ddargedwir sy’n weddill yn cael ei hailenwi’n “gyfraith gymathedig”

Mae cymal 6 yn ailenwi cyfraith yr UE a ddargedwir sy’n goroesi fel “cyfraith gymathedig” o 1 Ionawr 2024.

Bydd hyn yn berthnasol i holl gyfraith yr UE a ddargedwir, gan gynnwys deddfwriaeth sylfaenol sy’n deillio o’r UE, fel Deddf Cydraddoldeb 2010. Mae gan Weinidogion Cymru bwerau i ailddatgan a diweddarau cyfraith gymathedig hyd at 23 Mehefin 2026.

Caiff goruchafiaeth cyfraith yr UE a ddargedwir ei diddymu, gan gyflwyno hierarchaeth newydd o gyfraith ddomestig

Mae cymal 4 yn diddymu goruchafiaeth cyfraith yr UE ar ddiwedd 2023 ac yn cyflwyno hierarchaeth newydd.

O 2024 ymlaen, rhaid darllen cyfraith uniongyrchol yr UE a ddargedwir a rhoi effaith iddi yn unol â deddfwriaeth ddomestig, hyd yn oed os yw'r deddfwriaeth ddomestig yn rhagddyddio cyfraith uniongyrchol yr UE a ddargedwir.

Mae **Llyfrgell Tŷ'r Cyffredin** yn esbonio:

This change would require key areas of domestic law to be reinterpreted after 2023, so far as any RDEUL has not yet expired under clause 1.

Er gwaethaf diddymu'r egwyddor o oruchafiaeth, mae cymal 4 yn rhoi pŵer i Weinidogion (drwy gymal 8) ailgyflwyno'r egwyddor, fel bod deddfwriaeth ddomestig benodol i'w darllen a'i rhoi ar waith mewn modd sy'n gydnaws â cyfraith benodol uniongyrchol yr UE a ddargedwir. Mae modd defnyddio pwerau cymal 8 tan 23 Mehefin 2026.

Caiff egwyddorion cyffredinol cyfraith yr UE a ddargedwir eu diddymu

Mae cymal 5 yn diddymu egwyddorion cyffredinol cyfraith yr UE ar ddiwedd 2023.

Ni fydd cyfraith ddomestig bellach yn cael ei darllen yn unol ag egwyddorion cyffredinol cyfraith yr UE o 2024 ymlaen. Mae'r rhain yn cynnwys sicrwydd cyfreithiol, triniaeth gyfartal, cymesuredd, parch at hawliau sylfaenol a'r egwyddor ragofalus.

Bydd y ffordd y mae llysoedd domestig yn ymdrin â chyfraith yr UE a ddargedwir yn newid

Mae cymal 7 yn newid rôl y llysoedd fel nad ydynt bellach yn rhwym i gyfraith achosion yr UE a ddargedwir.

Gall llysoedd uwch a llysoedd apêl wyro oddi wrth benderfyniadau blaenorol ond rhaid i lysoedd a thribiwnlysoedd is gyfeirio penderfyniadau i wyro at lysoedd uwch.

Mewn rhai amgylchiadau, gall y Cwnsler Cyffredinol gyfeirio pwyntiau cyfreithiol ar achosion o gyfraith yr UE a ddargedwir o fewn chwe mis, a all arwain yn y pen draw at glywed yr achos gan y Goruchaf Lys.

Gall y Cwnsler Cyffredinol hefyd ddod yn barti i achosion sy'n ymwneud ag ystyr neu effaith deddfwriaeth Gymreig.

Mae cymal 8 yn caniatáu i gyfraith ddomestig gael ei darllen a'i rhoi ar waith fel ei bod yn gydnaws â chyfraith uniongyrchol yr UE a ddargedwir. Daw'r pŵer hwn i ben ar 23 Mehefin 2026.

Er bod cymal 4 yn diddymu'r egwyddor o oruchafiaeth, mae cymal 8 yn rhoi pŵer i Weinidogion ailgyflwyno'r egwyddor, fel bod deddfwriaeth ddomestig benodol i'w darllen a'i rhoi ar waith mewn modd sy'n gydnaws â chyfraith benodol uniongyrchol yr UE a ddargedwir.

Mae cymal 9 yn caniatáu i lysoedd a thribiwnlysoedd gyhoeddi gorchmynion anghydawnsedd pan fyddant yn penderfynu bod cyfraith ddomestig yn anghydawns â chyfraith uniongyrchol yr UE a ddargedwir.

Mae modd defnyddio gorchmynion anghydawnsedd er mwyn:

- i. nodi effaith y ddarpariaeth berthnasol yn ei gweithrediad mewn perthynas â'r achos penodol hwnnw;
- ii. oedi pa bryd y daw'r gorchymyn i rym; a
- iii. dileu neu gyfyngu ar unrhyw effaith o weithrediad y ddarpariaeth berthnasol cyn i'r gorchymyn ddod i rym.

8. Rheolau ar gyfer gwneud rheoliadau

Mae cymal 19 yn rhoi pwerau i Weinidogion y DU wneud rheoliadau o ganlyniad i'r Bil fel y maent yn ei ystyried yn briodol, sy'n cynnwys y pŵer i addasu unrhyw ddeddfiad.

Gallai hyn gynnwys Gweinidogion y DU yn deddfu mewn meysydd datganoledig.

Mae cymal 20 yn egluro cwmpas y pwerau ar gyfer gwneud rheoliadau yn y Bil, ac yn cyflwyno Atodlenni 2 a 3 i'r Bil.

Mae hyn yn egluro y gellir defnyddio'r pwerau i wneud rheoliadau, er enghraifft, i wneud darpariaeth atodol a throsiannol.

Mae Atodlen 1 yn gwneud diwygiadau canlyniadol i gymal 10, gan gynnwys diwygio'r weithdrefn seneddol ar gyfer cyfraith benodol yr UE a ddargedwir.

Mae'r Bil yn diwygio'r weithdrefn seneddol ar gyfer deddfwriaeth mewn meysydd

datganoledig, fel **Deddf Cymwysterau Proffesiynol 2022**. Mae'r Senedd wedi atal cydsyniad ar gyfer peth o'r ddeddfwriaeth hon.

Mae Atodlen 2 yn amlinellu cyfyngiadau ar Weinidogion datganoledig, i'r graddau na chânt wneud darpariaeth y tu allan i gymhwysedd datganoledig.

Y rhain yw nad oes gan y Gweinidogion datganoledig unrhyw bŵer i wneud rheoliadau o dan y Bil sydd y tu allan i gymhwysedd datganoledig.

Mae Atodlen 3 yn gosod gweithdrefnau ar gyfer y pwerau ar gyfer gwneud rheoliadau yn y Bil, gan gynnwys darparu rôl sifftio i un o bwyllgorau'r Senedd. Ar hyn o bryd, Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad yn y Senedd sy'n gyfrifol am sifftio rheoliadau a wneir o dan Ddeddf yr UE (Ymadael) 2018 a Deddf yr UE (Perthynas yn y Dyfodol) 2020.

Mae'r gweithdrefnau'n cwmpasu Gweinidogion y DU a Chymru yn gweithredu ar eu pen eu hunain neu ar y cyd. Maent hefyd yn darparu fel a ganlyn:

- Rhaid i reoliadau gael eu gwneud drwy offerynnau statudol;
- Rheolau ar gyfer cyfuno rheoliadau a wneir o dan bwerau gwahanol; a
- Gwahardd ystyried rheoliadau'n **offerynnau hybrid**, sy'n golygu y byddent yn osgoi gweithdrefn seneddol arbennig yn y DU sy'n caniatáu i'r rhai y mae'r rheoliadau'n cael effaith negyddol arnynt gyflwyno eu dadleuon yn eu herbyn

Mae'r adran isod yn crynhoi sut mae Gweinidogion Cymru yn gweithredu ar eu pen eu hunain neu ar y cyd â Gweinidogion y DU.

Gweinidogion Cymru yn gweithredu ar eu pen eu hunain

Mae'r weithdrefn ar gyfer Gweinidogion Cymru yn gweithredu ar eu pen eu hunain wedi'i nodi ym mharagraff 10 ac 11 o Atodlen 3.

Rheoliadau a wneir o dan y weithdrefn gadarnhaol.

Gall Gweinidogion Cymru wneud y rheoliadau a ganlyn, a restrir ym mharagraff 7(2) o Atodlen 3 i'r Bil, a hynny dim ond os yw drafft o'r offeryn wedi'i osod gerbron y Senedd ac wedi'i gymeradwyo drwy benderfyniad ganddo:

- rheoliadau o dan **gymal 8** sy'n diwygio, yn diddymu neu'n dirymu deddfwriaeth

sylyfaenol. Mae cymal 8 yn rhoi pŵer i Weinidogion Cymru ailgyflwyno egwyddor goruchafiaeth yr UE, fel bod deddfwriaeth ddomestig benodol i'w darllen a'i rhoi ar waith mewn modd sy'n gydnaws â chyfraith benodol uniongyrchol yr UE a ddargedwir. Daw'r pŵer hwn i ben ar 23 Mehefin 2026;

- rheoliadau o dan **gymalau 12 neu 13** sy'n diwygio, yn diddymu neu'n dirymu deddfwriaeth sylyfaenol. Mae cymal 12 yn rhoi pwerau i Weinidogion y DU neu Weinidogion Cymru ailddatgan unrhyw is-ddeddfwriaeth yr UE a ddargedwir cyn diwedd 2023. Mae cymal 13 yn dyblygu cymal 12 fel y gall un o Weinidogion y DU neu Gymru ailddatgan is-ddeddfwriaeth gymathedig neu atgynhyrchu hawliau, pwerau, rhwymedigaethau'r UE ac ati a ddargedwir sydd wedi'u machlud cyn 23 Mehefin 2026.
- rheoliadau o dan **gymal 15(2)** sy'n rhoi pŵer i wneud is-ddeddfwriaeth neu greu trosedd. Mae cymal 15(2) yn caniatáu i Weinidogion y DU neu Gymru ddirymu is-ddeddfwriaeth yr UE a ddargedwir a'i disodli â'r un amcanion neu rai tebyg cyn 23 Mehefin 2026;
- rheoliadau o dan **gymal 15(3)**. Mae cymal 15(3) yn caniatáu i Weinidogion y DU neu Gymru ddirymu is-ddeddfwriaeth yr UE a ddargedwir a'i disodli â threfniadau amgen cyn 23 Mehefin 2026.

Mae'r Bil yn gwneud rhai rheoliadau yn agored i gael eu dirymu.

Mae rheoliadau eraill o dan y Bil yn ddarostyngedig i'r weithdrefn penderfyniad negyddol:

- rheoliadau o dan **gymal 1**, gan gynnwys lle mae Gweinidogion Cymru yn rhestru cyfraith yr UE a ddargedwir i osgoi unrhyw fachlud awtomatig;
- rheoliadau o dan **gymal 8** nad ydynt yn diwygio, yn diddymu nac yn dirymu deddfwriaeth sylyfaenol. Daw'r pŵer hwn i ben ar 23 Mehefin 2026;
- rheoliadau o dan **gymal 16**. Mae cymal 16 yn rhoi pwerau i Weinidogion y DU a Chymru addasu is-ddeddfwriaeth yr UE a ddargedwir os ydynt yn credu ei bod yn briodol ystyried newidiadau technolegol neu ddatblygiadau mewn dealltwriaeth wyddonol.

Mewn achosion eraill, mae gan Weinidogion Cymru ddewis ynghylch a ddylai'r weithdrefn gadarnhaol ddrafft neu'r weithdrefn negyddol fod yn gymwys. Er enghraifft, bydd y dewis hwn yn gymwys i reoliadau a wneir o dan gymal 15(1), sy'n rhoi pŵer i Weinidogion Cymru ddirymu is-ddeddfwriaeth yr UE a ddargedwir, heb ei disodli.

Proses sifftio

Os yw Gweinidogion Cymru am wneud rheoliadau o'r fath gan ddefnyddio'r weithdrefn negyddol, yna mae proses sifftio yn gymwys.

O dan y broses sifftio, rhaid bodloni dau amod cyn y gall Gweinidogion Cymru wneud y rheoliadau gan ddefnyddio'r weithdrefn negyddol (nid yw'r broses sifftio yn gymwys os yw Gweinidogion Cymru yn dymuno gwneud y rheoliadau gan ddefnyddio'r weithdrefn gadarnhaol ddrafft). Rhaid bodloni amod 1, ynghyd ag amod 2 neu 3 isod:

- 1. Amod 1** yw bod yn rhaid i Weinidogion Cymru wneud datganiad ysgrifenedig y dylai'r offeryn statudol fod yn ddarostyngedig i'r weithdrefn negyddol. Rhaid gosod memorandwm sy'n cynnwys y datganiad a'r rhesymau dros eu barn gerbron y Senedd gyda drafft o'r offeryn statudol.
- 2. Amod 2** yw bod un o bwyllgorau'r Senedd sy'n gyfrifol am wneud hynny wedi gwneud argymhelliad ynghylch y weithdrefn briodol ar gyfer yr offeryn. Efallai mai'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad yw'r pwyllgor hwn, fel sydd wedi'i esbonio uchod (gweler tudalen 16). Noder nad oes yn rhaid i Weinidogion Cymru dderbyn argymhelliad y pwyllgor.
- 3. Amod 3** yw bod 14 diwrnod wedi pasio ers gosod yr offeryn drafft yn y Senedd ac nad oes un o bwyllgorau'r Senedd wedi gwneud unrhyw argymhelliad.

Gweinidogion y DU a Chymru yn gweithredu ar y cyd

Mae Rhan 4 o Atodlen 3 yn gymwys ar gyfer arfer pwerau ar y cyd gan Weinidogion y DU a Gweinidogion datganoledig. Mae hyn yn sefydlu gweithdrefn gyfochrog yn Senedd y DU a Senedd Cymru ar gyfer rheoliadau a wneir ar y cyd o dan y Bil.

9. Cymalau ar gychwyn, rhychwant, ac ati

Dehongli

Mae cymal 21 yn diffinio'r termau a ddefnyddir yn y Bil.

Rhychwant, cychwyn a theitl byr

Mae cymal 22 yn nodi pryd y daw pob cymal i rym.

Mae cymal 23 yn datgan teitl llawn y Bil ac yn cadarnhau ei fod yn gymwys i Gymru, Lloegr, yr Alban a Gogledd Iwerddon.

10. Atodiad: Darpariaethau'r Bil ar gipolwg

Mae cymal 1 yn gosod machlud ar gyfer is-ddeddfwriaeth sy'n deillio o'r UE a deddfwriaeth uniongyrchol yr UE a ddargedwir ar 31 Rhagfyr 2022 oni bai bod Gweinidogion yn eu cadw. Mae cymal 1(2) yn darparu opsiwn i osgoi'r machlud hwn a rhai yn y dyfodol os yw cyfraith yr UE a ddargedwir wedi'i phennu mewn rheoliadau a wneir gan Weinidogion y DU, Gweinidogion Cymru neu'r ddau'n gweithredu ar y cyd.

Mae Cymal 2 yn darparu'r pŵer i ymestyn y machlud awtomatig cyntaf o 31 Rhagfyr 2023 hyd at 23 Mehefin 2026 i Weinidogion y DU yn unig. Fe wnaeth Llywodraeth y DU ddweud yn wreiddiol y gellid defnyddio hyn i roi diwygiadau mwy cymhleth ar waith.

Mae cymal 3 yn gosod machlud ar gyfer hawliau, pwerau, rhwymedigaethau ac ati sy'n deillio o'r UE yn adran 4 o Ddeddf yr UE (Ymadael) 2018, ac unrhyw beth sydd wedi'i gadw yn ei rhinwedd ar 31 Rhagfyr 2023.

Mae cymal 4 yn diddymu goruchafiaeth cyfraith yr UE ar 31 Rhagfyr 2023 ac yn cyflwyno hierarchaeth newydd mewn cyfraith ddomestig.

Mae cymal 5 yn diddymu egwyddorion cyffredinol cyfraith yr UE ar 31 Rhagfyr 2023. Mae'r rhain yn cynnwys sicrwydd cyfreithiol, triniaeth gyfartal, cymesuredd, parch at hawliau sylfaenol a'r egwyddor ragofalus.

Mae cymal 6 yn ailenwi cyfraith yr UE a ddargedwir sy'n goroesi'r machlud awtomatig cyntaf ar 31 Rhagfyr 2023 fel "cyfraith gymathedig" o 1 Ionawr 2024.

Mae cymal 7 yn newid rôl y llysoedd fel nad ydynt bellach yn rhwym i gyfraith achosion yr UE a ddargedwir. Mewn rhai amgylchiadau, gall y Cwnsler Cyffredinol gyfeirio pwyntiau cyfreithiol ar achosion o gyfraith yr UE a ddargedwir o fewn chwe mis, a all arwain yn y pen draw at glywed yr achos gan y Goruchaf Lys. Gall y Cwnsler Cyffredinol hefyd ddod yn barti i achosion sy'n ymwneud ag ystyr neu effaith deddfwriaeth Gymreig.

Mae cymal 8 yn caniatáu i gyfraith ddomestig gael ei darllen a'i rhoi ar waith fel ei bod yn gydnaws â chyfraith uniongyrchol yr UE a ddargedwir. Daw'r pŵer hwn i ben ar 23 Mehefin 2026.

Mae cymal 9 yn caniatáu i lysoedd a thribiwnlysoedd gyhoeddi gorchmynion anghydnawsedd pan fyddant yn penderfynu bod cyfraith ddomestig yn anghydnaws â chyfraith uniongyrchol yr UE a ddargedwir.

Mae cymal 10 yn addasu'r gweithdrefnau sy'n gymwys wrth ddiwygio cyfraith yr UE a ddargedwir o dan Ddeddf yr UE (Ymadael) 2018. O ganlyniad, bydd yn dod yn haws diwygio rhai categorïau o gyfraith yr UE a ddargedwir.

Mae cymal 11 yn diwygio Deddf yr UE (Ymadael) 2018 mewn perthynas â gofynion gweithdrefnol ar gyfer offerynnau statudol.

Mae cymal 12 yn rhoi pwerau i Weinidogion y DU neu Weinidogion Cymru sy'n gweithredu ar eu pen eu hunain neu ar y cyd i ailddatgan unrhyw is-ddeddfwriaeth yr UE a ddargedwir cyn diwedd 2023.

Mae cymal 13 yn dyblygu cymal 12 fel y gall un o Weinidogion y DU neu Gymru sy'n gweithredu ar ei ben ei hun neu ar y cyd ailddatgan is-ddeddfwriaeth gymathedig neu atgynhyrchu hawliau, pwerau, rhwymedigaethau'r UE a ddargedwir ac ati sydd wedi'u machlud cyn 23 Mehefin 2026.

Mae cymal 14 yn rhoi arweiniad cyffredinol mewn perthynas â chymalau 12 ac 13.

Mae cymal 15 yn bŵer eang sy'n caniatáu i Weinidogion y DU neu Gymru, sy'n gweithredu ar eu pen eu hunain neu ar y cyd, ddirymu is-ddeddfwriaeth yr UE a ddargedwir heb ei disodli, neu ei disodli â threfniadau amgen. Rhaid i Weinidogion beidio â chynyddu'r baich rheoleiddiol wrth ddirymu neu ddisodli cyfraith yr UE a ddargedwir o dan y cymal hwn. Daw'r pwerau hyn i ben ar 23 Mehefin 2026.

Mae cymal 16 yn caniatáu i Weinidogion y DU neu Weinidogion Cymru, gan weithredu ar eu pen eu hunain neu ar y cyd, addasu is-ddeddfwriaeth yr UE a ddargedwir ac is-ddeddfwriaeth gymathedig, ystyried newidiadau technolegol neu ddatblygiadau mewn dealltwriaeth wyddonol.

Mae cymal 17 yn diwygio deddfwriaeth sy'n caniatáu i Weinidogion y DU ddileu a lleihau beichiau. Mae 'baich' yn golygu unrhyw un o'r canlynol: cost ariannol, anghyfleustra gweinyddol, rhwystr i effeithlonrwydd, cynhyrchiant neu broffidioldeb, neu gosb, troseddol neu fel arall, sy'n effeithio ar gyflawni unrhyw weithgaredd cyfreithlon.

Mae cymal 18 yn diddymu'r Targed Effaith Busnes fel rhan o ddiwygiadau rheoleiddiol eraill. Nid yw'r Targed Effaith Busnes yn gymwys i ddarpariaethau rheoleiddiol mewn meysydd datganoledig.

Mae cymal 19 yn rhoi pwerau i Weinidogion y DU wneud rheoliadau o ganlyniad i'r Bil fel y maent yn ei ystyried yn briodol, sy'n cynnwys y pŵer i addasu unrhyw ddeddfiad.

Mae cymal 20 yn egluro cwmpas y pwerau ar gyfer gwneud rheoliadau yn y Bil, ac yn cyflwyno Atodlenni 2 a 3 i'r Bil.

Mae cymal 21 yn diffinio'r termau a ddefnyddir yn y Bil.

Mae cymal 22 yn nodi pryd y daw pob cymal i rym.

Mae cymal 23 yn datgan teitl llawn y Bil ac yn cadarnhau ei fod yn gymwys i Gymru, Lloegr, yr Alban a Gogledd Iwerddon.

Mae Atodlen 1 yn gwneud diwygiadau canlyniadol i gymal 10, gan gynnwys diwygio'r weithdrefn seneddol ar gyfer cyfraith benodol yr UE a ddargedwir.

Mae Atodlen 2 yn amlinellu cyfyngiadau ar Weinidogion datganoledig, i'r graddau na chânt wneud darpariaeth y tu allan i gymhwysedd datganoledig.

Mae Atodlen 3 yn gosod gweithdrefnau ar gyfer y pwerau ar gyfer gwneud rheoliadau yn y Bil, gan gynnwys darparu rôl sifftio i un o bwyllgorau'r Senedd. Ar hyn o bryd, Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad yn y Senedd sy'n gyfrifol am sifftio rheoliadau a wneir o dan Ddeddf yr UE (Ymadael) 2018 a Deddf yr UE (Perthynas yn y Dyfodol) 2020.